

Illustration visande tystnadskultur och MeToo av Amanda Shaddixx

MeToo rörelsen och maktstrukturer i samhället

Naturkunskap 1a1

Amanda Shaddixx

18 oktober 2020

MeToo och maktstrukturer i samhället - Projektuppgift Nk1a1

1. Avgränsning

Jag har valt att skriva om MeToo rörelsen och maktstrukturer i samhället för jag tycker det skulle vara intressant att titta lite närmare på vad för något i samhället som möjliggör att sexuella kränkningar är så vanligt och utbredd.

2. Fakta och åsikter

#MeToo - är inte bara en hashtag som vi idag har lärt oss att använda och känna igen efter år 2017. Det är en rörelse som grundades i USA år 2006 av aktivisten Tarana Burke för att hjälpa utsatta marginaliserade kvinnor i USA som hade blivit utsatta för olika typer av övergrepp. Hennes tanke var att överlevare skulle stötta varandra.

"Sexuella trakasserier är när en person gör eller säger något som har med kroppen eller sex att göra, och som den andra personen tycker känns obehagligt. Sexuella trakasserier är aldrig okej, och kan vara brottsliga." - Holmertz, Adam. UMO.se

År 2017 publicerades en artikel i den amerikanska tidskriften New York Times om Harvey Weinstein och hur han under flera år systematiska utnyttjat och våldtagit flera kvinnor. Efter artikeln publicerats skrev den amerikanska skådespelerskan Alyssa Milano en Tweet där hon uppmanade kvinnor att svara med hashtagen #metoo om de blivit utsatta för sexuella kränkningar. Detta fick stort genomslag när mängder av kvinnor världen över började berätta om vad de utsätts för dagligen. Det är värt att nämna att även män blir utnyttjade av kvinnor eller andra män och att många barn och unga blir utnyttjade. Det alla som blir sexuellt kränkta har gemensamt är att de antingen inte vågar berätta för någon eller anmäla eller ens vet att det som hänt dem är fel och brottsligt.

Det råder delade meningar om MeToo och om det skett några förbättringar efter rörelsen. I Sverige växte MeToo till flera egna upprop, så kallade branschupprop, som visade på hur illa kvinnor blir behandlade både i arbetslivet, i skolan och privat. Det har införts olika åtgärder efter MeToo bland annat en samtyckeslag som bland annat innebär att domstolen inte längre kräver bevisning om att gärningsmannen använt sig av våld eller hot för att det ska räknas som våldtäkt, istället blir allt ofrivilligt samlag straffbart. Man kan nämligen se i många av vittnesmålen från MeToo att förövarna inte alltid använt sig av våld mot sina offer, men ändå utfört handlingar som offren inte ville. År 2018 grundades Jämställdhets Myndigheten i Sverige som är en organisation som arbetar för att kvinnor och män ska ha lika mycket makt och inflytande över sina egna liv, samt att stoppa mäns våld mot kvinnor.

Trots dessa exempel på åtgärder efter MeToo visar en undersökning gjord för SVT att 70% av tillfrågade kvinnor inte tycker att män ändrat sitt beteende efter MeToo, däremot har kvinnor ändrat sitt beteende i den benämningen att de säger ifrån och inte i tystnad låter sig bli kränkta. Det finns tyvärr många som anser att en del kvinnor använt sig av MeToo för att exempelvis bli av med en manlig kollega de inte tycker om eller driva igenom en personlig vendetta. Dessa misstankar och åsikter gör att trovärdigheten i en del vittnesmål minskar. Visst förekommer detta säkert också, men majoriteten av dessa anmälningar och vittnesmål är inte påhittade.

Maktstruktur är ett inflytande system som existerar mellan individer i en grupp och dessa finns i hela samhället. Det kan vara i en kommun, på en arbetsplats eller en hel stat.

Det är regler och normer som styr vem och vad som bestämmer i dessa grupper. Det råder för det mesta mansdominans som gör att vi i världen över har olika patriarkaliska samhällen. Vilket innebär att det för det mesta styrs av män som bejaktar sina intressen. Detta märks i vissa exempel som att flickor inte får en utbildning i vissa länder eller hur kvinnor får sämre betalt för att utföra samma arbete som männen, eller utför obetalt arbete i hemmet, medan männen inte gör det. Enligt en rapport från SCB, Statistiska Centralbyrån, om hur vi i Sverige arbetar för att nå målen i FN:s Agenda 2030, som är 17 globala mål för bland annat, hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och jämställdhet. I rapporten kan man läsa att år 2015 var hela 62% av alla chefer i näringslivet män. Man kan också läsa i samma rapport att år 2015 hade 9% av unga kvinnor i åldrarna 16-24 blivit utsatta av någon form av sexualbrott, jämfört med män i samma åldersgrupp som låg på 0,5%. Så även om Sverige anses som ett ganska jämställt land är det inte så, mycket till följd av de sociala system och normer vi har om att kvinnor är underordnade männen.

3. Min syn på detta

Visst kan man debattera hur vida MeToo gjort det bättre för kvinnor, om det har använts för att förstöra vissa oskyldiga mäns rykten. För min del tycker jag att MeToo behövs, det behövs som folkrörelse för att införa konkreta lösningar för att uppnå ett jämställt samhälle och där kvinnor inte ska behöva bli sexuellt kränkta, utnyttjade eller rädda att säga ifrån. Det behövs också för att informera barn, unga och vuxna om vad sexuella kränkningar och bort är, samt vad som är okej eller inte. Många verkar inte förstå att det inte är okej att kränka andra, en del bryr sig kanske inte. Jag vet att många kvinnor inte anmäler för att de inte vågar, de blir inte skyddade av rättssystemet och exempelvis på arbetsplatser är det ofta kvinnan som får sparken medan mannen jobbar kvar. Till sist, många vet till viss del inte eller förstår inte att det de utsatts för är fel eller brottsligt. Där behöver det till mer information till människor i alla åldersgrupper och samhällsklasser.

Problemen finns strukturellt rotat i samhället man måste komma ihåg att vi har rådande maktstrukturer som möjliggör ett patriarkaliskt samhälle där det är männen som sitter på de flesta bestämmande positionerna och utnyttjar dessa. Det är de som skapat ett rättssystem där kvinnor drar sig för att anmäla brott i rädsla för repressalier och där endast 15% av våldtäktsfallen blir lösta vilket innebär att gärningsmännen går fria. Det är denna typ av samhällsstruktur som måste ändras för att vi ska kunna uppnå ett jämställt samhälle där alla människor kan vara trygga och inte bli sexuellt trakasserade eller utnyttjade.

4. Vill man läsa mer om detta ämne kan man kolla på dessa olika sajter.

- 200 vittnesmål från människor i Sverige efter #MeToo började: <https://www.svt.se/special/metoo-era-berattelser/>
- Jämställdhetsmyndighetens webbsida: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/>
- Vill man veta vad regeringen arbetar för förändringar efter MeToo kan man läsa på regeringskansliets webbsida: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/metoo/>
- UR play - kan man titta på olika föreläsningar och program om MeToo.
- ne.se har jättemycket lärorikt innehåll där kan man läsa artiklar om MeToo, patriarkat och mycket mer.

5. Källförteckning

Brottsförebygganderådet, (2020-10-07). "Statistik om våldtäkt och sexualbrott" bra.se Hämtad från: <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-och-sexualbrott.html> [Hämtad 18 oktober 2020]

Holmertz, Adam. "Sexuella trakasserier" Hämtad från: <https://www.umo.se/vald-och-krankningar/sexuella-overgrepp-och-trakasserier/sexuella-trakasserier/> [Hämtad 18 oktober 2020]

Jämställdhetsmyndigheten, (2019-11-21). "MeToo". Hämtad från: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/sexuella-trakasserier/metoo> [Hämtad 2020-10-17]

Nationalencyklopedin, (2019-03-08). "Metoo-upproppen", videoföreläsning. Hämtad från: <https://www.ne.se/play/ur/program/211585> [Hämtad 2020-10-17]

Nationalencyklopedin, patriarkat. Hämtad från: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/patriarkat> [Hämtad 2020-10-17]

Statistiska centralbyrån, (2017-04-18). "Statistisk uppföljning av Agenda 2030" https://www.regeringen.se/498070/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2017/agenda-2030/rapport_sdg_scb_slutlig-2017-04-18.pdf [Hämtad 2020-10-17]

Sveriges radio, (2018-10-11). "Många tycker att metoo har förändrat samhället". Hämtad från: <https://sverigesradio.se/artikel/7064386> [Hämtad 2020-10-17]